

In de Spandauer Vorstadt bepalen eind 19e-eeuwse huizenrijen het beeld

damm ten opzichte van het vroegere stadskasteel rechts oplopend moesten worden genummerd en links aflopend. Vanaf de Alexanderplatz loopt de nummering aan weerszijden van de straten echter wat meer gelijk op.

Berlin, Bärin

Jammer genoeg is destijds niet opgeschreven waarom de beer op het stadswapen terecht is gekomen. In 1280 duikt het dier voor het eerst op een zegel op. Wetenschappers kunnen maar niet tot overeenstemming komen over het hoe en waarom. Volgens sommigen is de naam 'Berlin' afgeleid van het Oud-Poolse woord voor 'stad aan het moeras'. Maar dat klinkt niet fraai, zo modderig en achteraf. Bovendien klopt deze theorie niet, want destijds was het extreem droog, zoals uit talloze opgravingen blijkt. In feite betekent 'Berlin' 'verzamelplaats van beren' (de naam komt van *Bär*-lin, het

Duitse woord voor 'beer'). De beren wisten van de doorwaadbare plaats in de Spree en vestigden zich in de buurt. Vervolgens ontdekten ook de mensen de doorwaadbare plaats, waarna ze aan de oever gingen wonen.

Het wapen van Berlijn

6 Het mooiste plein van de stad – Gendarmenmarkt

Kaart: ► H 4, Oriëntatiekaartje: blz. 46

Vervoer: U: Französische Straße

Het mooiste plein van Berlijn is een hoogtepunt van classicistische bouwkunst, dat naar het voorbeeld van Piazza del Popolo in Rome is aangelegd. Het harmonieuze plein ontstond onder Frederik de Grote en dankt zijn naam aan het regiment 'gens d'armes' dat hier ooit gelegerd was.

Iedereen is gecharmeerd van de Gendarmenmarkt, want de twee kerken uit het begin van de 18e eeuw en het concertgebouw uit het begin van de 19e eeuw zijn helemaal in proportie. Het standbeeld van Schiller staat symbool voor het humanisme. U kunt hier heerlijk zitten en genieten van de weidsheid en de waardigheid van het plein. Zelfs de nieuwe gebouwen in de nabijgelegen Friedrichstraße weten hun moderniteit zo te temperen dat ze geen afbreuk doen aan de uitstraling van de Gendarmenmarkt.

De schoonheid van het plein maakt het gewild en brengt de stad dan ook regelmatig geld in het laatje – zoals voor de kerstmarkt, evenementen als Classic Open Air, Young European Classic of het feest ter gelegenheid van de Duitse eenwording op 3 oktober. Ook voor filmproducties is het plein in trek, bijvoorbeeld als decor voor een film die zich in het 18e-eeuwse Londen afspeelt. Het is best begrijpelijk dat de toeristenbussen liever op het plein dan om de hoek parkeren en dat de Trabantjes op safari hun tweetaktgeuren het liefst dwars over het plein verspreiden, maar het mooist is de Gendarmenmarkt zonder dat alles.

Tolerantie hoort bij het ontstaan van deze plek, want in 'Friedrichstadt' werden na 1685 de uit Frankrijk verdreven hugenoten ondergebracht. Een derde van de bevolking was destijds Frans-talig. De hugenoten brachten ambachten, handel en welvaart.

12 Feest voor iedereen, dag en nacht – Friedrichshain

Kaart: ► Ten oosten van M 4, Oriëntatiekaartje: blz. 64

Vervoer: S/U: Warschauer Straße, Frankfurter Tor

Friedrichshain is dé uitgaanswijk van jongeren tussen de twintig en de dertig en het aantal cafés, clubs, bars, restaurants en muziekkroegen vermeerderd zich in een razendsnel tempo. Zowel 's zomers als 's winters speelt het leven zich hier op straat af. De gangbare taal is Engels, maar ook Spaans en Italiaans zijn er veel te horen. De tenten in Friedrichshain zijn bijna 24 uur per dag geopend.

'This is more a club ... this is more a bar ... this is a beergarden ... this is a *kletterwand*. Do you like it here?' – met die woorden leidt een jonge Berlijnse haar gasten rond op het RAW 1, ook wel de RAW-Tempel genoemd, het terrein van het voormalige Reichbahnsausbesserungswerk.

Volg om er te komen eenvoudigweg de stroom mensen die in de richting van de Revaler Straße loopt en haal een

biertje bij een café. Dat wordt dan de hele avond in de hand meegenomen; wie er geen heeft valt bij wijze van spreken uit de toon. In plaats van bier wordt ook wel een *club mate* (een cafeïne- en koolzuurhoudende frisdrank met maté) gedronken.

Het RAW is bevrijd gebied, een soort speeltuin voor jonge volwassenen, een Berlijnse biotoop die zelfs beschermd wordt, want officieel is verordonneerd dat er niet gebouwd mag worden, en dat er dus geen nieuwe huizen komen.

Er is van alles te zien en te doen, zoals installaties van kunst, deelname aan openlucht sessies of een bezoek aan een van de vele clubs. Op de hoek van de Simon-Dach-Straße kan een vegetarisch broodje döner kebab worden aangeschaft voor onderweg – of natuurlijk het volgende biertje.

Op een voormalig laadperron is het drukbezochte Emma Pea (met het opschrift 'Vegetarian food and bar') ge-

Aparte architectuur, prima akoestiek – de Berliner Philharmonie

alternatieve locatie, liveacts, chill out. In de bijbehorende kleine club Josef (www.clubjosef.de) vinden bijzondere evenementen plaats.

Collectieve roes – Berghain: ■ ten oosten van M 5, Rüdersdorfer Straße 70, bij het Wriezener Bahnhof, Friedrichshain, tel 030 29 36 02 10, www.berghain.de, S: Ostbahnhof, za. vanaf middernacht tot zo. avond doorlopend geopend, in de zomer ook zo. vanaf 12 uur in de tuin, programma meestal op do., vr., za., zie website. Het in 2004 opgerichte Berghain (de naam is afgeleid van 'Kreuzberg' en 'Friedrichshain') is gevestigd in een oude warmtekrachtcentrale. In 2009 werd Berghain uitgeroepen tot de beste technoclub ter wereld. De club is in de wijde omtrek bekend, omdat ongeremdheid en extase hier elk weekend hoogtij vieren. Voor wie in de loop van de nacht aan allerlei verlangens wil toegeven, zijn er darkrooms, donkere gangen en cabi-

nes. Het unisekstoilet achter de bar is een ontmoetingsplaats van vrouwen en mannen, van wie sommigen ook op zoek zijn een partner van het eigen geslacht. In de panoramabar komen meer heteroseksuelen.

Weids uitzicht – House of Weekend: ■ K 3, Alexanderstraße 7, in het DDR-Haus des Reisens, Mitte, tel. 030 24 63 16 76, www.week-end-berlin.de, S/U Alexanderplatz, do.-zo. vanaf 24 uur. Een jong publiek danst hier dicht op een op de 15e verdieping van een verder leegstaand gebouw, met uitzicht over Berlijn vanaf het dakterras. House, deephouse, techno, electro.

Nastrovje – Kaffee Burger: ■ J 2, Torstraße 60, Mitte, tel. 030 28 04 64 95, www.kaffeeburger.de, U: Rosenthaler Platz, ma.-do. vanaf 20, vr.-za. vanaf 21/22, zo. vanaf 19 uur. In de 'Russendisco' leest auteur Wladimir Kaminer voor uit zijn werk en treedt hij op als dj.